Brassó 1894. X. évfolyam. 48-ik szám. Szombat, április 21.

Bérment-len levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 5 frt — kr
Félévre . . 3 „ — „
Negyedévre . . 1 „ 50 „
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 4 kr. a kapható a kiadóhivatalban a Groos Gusztáv lottókollektorjában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Hirdetések díja:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésekkel kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő

Nyilttéri hirdetmény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Főszerkesztő: Dr. Weisz Ignácz ügyvéd.

Szerkesztőségi iroda: Brassó, Lő-piacz 10. szám alatt, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak

Felelős szerkesztő: Dr. Fischer Ákos ügyvéd.

Az osztrák-magyar bank

javaslatainak elfogadhatansága.*)

Az osztrák-magyar bank javaslatai a bankszabadalom meghosszabbitása tárgyában annyira magukon viselik a magyar állam konszolidált pénzügyi viszonyai és önálló gazdasági ereje teljes megismerésének karakterét, hogy azok elutasitása a magyar kormány részéről kétségtelen. A bank igényei olyanok, hogy azok mellett csak a részvényesek egyoldalu érdeke jut kifejezésre. A jegybank tervezetében még a kereskedői jogosult nézetet sem lehet földezdni, mert valódi szakemberek az állammal kötendő szerződéseknél, melyeknek érvényessége a parlament jóváhagyásától függ, legalább a józan emberi ész törvényei szerint a kereskedőileg elérhetőre szoktak szoritkozni. Pénzügyi miniszterekénél egyáltalán, az állam és egy keresetitársaság közt hosszu időre kötendő szerződéseknél különösen, eddigelé megengedhetlen abszurditásnak tartották, ha az egyik fél csak követeléseket állit fel, melyek a másik félre maradandó terheket rónak. A jegybank javaslat-tervezetében valódi, az ügy nagyságának megfelelő viszontszolgáltatásokat egyáltalán lehetetlen földezdni.

Ez maga elég lenne, hogy a magyar kbrmány elvből megtagadja az alkudozásokba való bocsátkozást mindaddig, mig a jegybank pénzügyileg rezonábilisebb tárgyalási alapot nem kinál. A jegybank javaslata csak követelésekből áll, viszonszolgáltatás nélkül, mihez a magyar állam sohasem fogja megadni beleegyezését; áll továbbá meglehetős jelentéktelen pénzügytechnikai diszletberendezésekből, melyekkel reformra szorult apparátust uj nevek által szeretnének „javitani."

Ezt a mellék-kérdést most nem akarjuk taglalni, mert a bank vezetésére, a bankpolitikára, a jegykibocsátásra és ellenőrzésre vonatkozólag, valamint mindama feltételeket illetőleg, melyek a magyar állam pénzügyi és politikai szuverénitását érintik, egyáltalán nem lehet a jegybank mostani részvényeseinek vagy vezetőinek feladata javaslatokat tenni. Ama feltételeket, melyek a szuverén magyar állam politikai és gazdasági érdekeit megóvni vannak hivatva, a magyar pénzügyminisztérium önálloan állapitja meg, a legcsekélyebb idegen beavatkozás nélkül. Ebben bármely részvényes-csoport tanácsa vagy véleménynyilvánitása egészen fölösleges és abszolute megengedhetlen.

A jegybank pénzügyi követelései azonban nemcsak elfogadhatlanok, hanem épen alkalmatlanok, hogy az alkudozások alapjául szolgáljanak.

Azt a követelést, hogy a nyereségben való osztozkodás a jegybank és állam között csak 6 százalékos osztalékjövedelem után kezdődjék, okvetlen erélyesen vissza kell utasitani. A nyereményben való osztozás határának maximumképpen a $4\frac{1}{2}$-ot tartjuk ama számnak, melyről beszélni lehet. Ekkor azonban a jegybank botor követelésében közte és a magyar állam közt évente másfél millió forint pénzbeli különbözet van követelés és a megadás lehetősége közt. Világos tehát, hogy a jegybank vezetői vagy fórészvényesei az ily beteges illuziókat eleve feladni kénytelenek, ha egyáltalán komoly szándékuk van a magyar kormánynál gyakorlati eredményt elérni.

Másik követelése a jegybanknak a 77 millió forint adósság visszafizetése. Ez egy osztrák államadósság. A magyar kormánynak azonban, sajnos, itt beavatkozási joga és kötelessége van. Magyarország beleegyezése nélkül ebben megállapodást létesiteni nem lehet, mert Magyarország annak idején magára vállalta a kötelezettséget, hogy ezen osztrák-adósság törlesztéséhez, mely adósság kamatmentes, esetleg ötven éven belüli terminushoz nem kötött visszafizetéséhez minden kamatmegtérités nélkül 30 százalékkal járul. Magyarország tehát soha sem fogja beleegyezését adni e jogi álláspont feladásához, teljes egyenértékű viszonengedmény nélkül. Eddig az állami nyereményrészesedés egy része erre a tulajdonképpen osztrák adósságra fordittatott. Számokban kifejezve, ez az amortizáció 50 év alatt évente 472,000 forintot igényel. Már eleve kilátás nélkül van és a limine elutasitandó minden oly javaslat, mely most vagy később a magyar állam költségvetését terhelhetné, vagy a magyar állam bevételeit csökkenthetné.

A mostani jegybank, mely a szabadalom meghosszabbitásáért semmiféle engedményt nem kinál, egyszerűen a 77 milló forint adósság visszafizetését követeli. Ma ez a 77 millió forint adósság kamattalan. Ma a visszafizetés nincs terminushoz kötve. A jegybank erre a becses jogra vonatkozólag egyszerűen sans phrase követeli az abdikácziót! És mit kinál ezért az abdikáczióért? Semmit. Épen semmit.

Számokban szólva, a visszafizetés czéljából keresztülvitt kölcsönügylet mellett ez évente 3.080,000 frt kamatteher lenne; Magyarországra esnék tehát évenkint 924,000 frt. A bank pedig e tőkével évente mintegy 3 millió forint biztos nyereményemelést érne el. Igy a jegyszabadalom meghosszabbitását nemcsak ingyen kapná, hanem még ily nagy, évi milliós tributumfizetéshez is jutna. Bizton látjuk előre is, hogy Wekerle magyar miniszterelnök és pénzügyminiszter, a jegybank ilyetén, általunk megjelölt követeléseit, mint melyek

*) A „Pester Corresp." utján egy kiváló szakférfiu irja lapunknak ezt a figyelemre méltó czikket.

TÁRCZA.

A fürdők kivételes gyógyhatása.

Mikor Péter Krisztust megtagadta és a kakas a harmadikat elkukorikolta, Péter nem ijedt meg ugy, mint Kulacsos András, bájos feleségének szivreható nyögésére; de midőn még száján azt is kiszálasztotta panaszképen, hogy nem éri meg az uj tavaszt, Kulacsos uramnak — mivelhogy ebéd ideje is volt, — éppen akkor vette el legjobb étvágyát, mikor enni akart. De ki is az a jámbor keresztény, ki ilyetén kifakadásoknál még enni is tudott volna? Kulacsos András uram bizonyára nem tudott enni, s mikor nem evett, ő is tudott szájával okosat mondani, t. i. hitestársát azzal megnyugtatni, hogy rögtön orvos után küld, habár Sárikájának viruló arcza oly kevéssé volt beteges, hogy az ember még kölcsön is kérhetett volna belőle.

De jó is volt, hogy ilyeténkép megnyugtatta, mert a nyögés és az elérzékenyült szavak után felesége már borotvanyelven kezdett beszélni, mitől Kulacsos uram jobban félt, mint az ágytól, mert az ágyu csak azt találja, ki szája irányában áll, de Sárika a pinczében is megtalálta, ha mérgében elszült. Pedig két évvel ezelőtt a méreg nem látszott meg rajta, de most ugy benne van a vérében, mint heringben a só, hogy kimoshatlan.

Szegény Kulacsos! gyakran azon tűnődött, hogy beh jó volna, ha valaki tőle vagy harminez esztendősek elkülönöznethne, odaadná minden kamat nélkül, de még vissza sem kérné. Bizony, a fiatalság megér egy milliót — vén emberek, ha cserélhetne. Ezen sóhajból könnyen kitalálhatja az olvasó, hogy Kulacsos uram a külső emberre nézve sem Adonis, sem Paris, s habár még azon korban volt, melyben még egyszer megbolondulhat az ember a nősülés dolgában, mégis kedves Sárikájához mérve, inkább élemedett s öregedő egynek volt, mert Sárikája alig töltötte be huszonnegyedik tavaszát, mely korban a szív még fel van jogositva az ábrándozásra, azaz a bolondját járni.

Hogy a kettő közül melyik járta a bolondját? Sárika bizonyára nem! De ne csodálkozzék az olvasó ezen, hiszen mindenki tudja, hogy a mely vén ember asszony után bolondul, az csak ugy marad veszteg, ha megkötik, miből önként foly, hogy nem Sárika bolondult Kulacsos uram után, s ennek következtében nem is őt kellett volna megkötni. De ne is fáraszza magát az olvasó azon pont körüli tudakozódás után, hogy minekutána a kettő közül csak az egyik bolondult, tulajdonképen hát miért jött létre a vásár? Azt is megmondom. Azért akadtak egymásba, mert Sárika egyrészt olyan megviselt állapotban volt, hogy egy eltévedt garasnak ugyancsak nagy „jó napot" kiván volna, másrészt pedig, mert Kulacsos uram igérete szerint egy héten hét vasárnapja leend; s végre, mert bolálta, hogy többet ér egy méter kolbász, mint száz méter reménytejes várakozás; tehát nem is szóbodott sokáig, hanem felcsapott feleségnek.

Ebből csak annyi a tanuság, hogy a kinek elfogy a kenyere, nagyon okosan cselekszik, ha arra törekszik, hogy kalácsot egyék.

Hagyjunk el most minden okoskodást s fussunk orvos után, nehogy szegény Sárikának szenvedése még hosszabbra nyuljék.

Mire az orvos megérkezett, a beteg már oly kimerültnek érezte magát, hogy kénytelen volt szobájába visszahuzódni és ágyba feküdni.

Dr. K., ki korábbi éveiben az állandó hadsereg kötelékébe tartozott és ki rövid két évi próba-szolgálattétel után a szabadságoltak csapatjához transferáltatta magát mint tiszteletbeli penzionista, — komoly ember volt. A szegény beteg elfojtott zokogással panaszolá, hogy ha nem látszik meg rajta a sulyos betegség, ő mégis nagyon beteg, s ha kénytelen lenne a nyári időnyt itthon tölteni, szegény férje bizonyára özvegy marad, miért is jobb volna egy rövidke szalmaözvegység, — történjék bármi, t. i. Sárikával — mint egy örökös özvegység.

Ezek hallatára az orvos arczkifejezése olyanná vált, mintha választ vöszet ivott volna. Barna szinezetü szebkendőjével a kénsavasegység eszköztő orrának nyilásai körül letelepedett fölösleges burnót-mennyiségét, a mennyire lehetett, letörülgette, egyet-kettőt köhintett, mire nekifogott a kórisme megállapitásához. Hogy a nyavalya hanyatt nem fektette a beteget, azt azonnal kisütötte, de mivel olyan jószivü ember volt, hogy mutatónak is vihette volna az ember, csak azt kérdezte betegétől, hogy melyik fürdőbe szeretne menni, mivelhogy ebből betegségét rögtön fel fogja ismerni.

Azt hinné az ember, hogy kifiezamodott az esze, hogy ilyeténkép kórismére, de korántsem volt igy. Ő ismerte az asszonyokat, s jól igen tudta, hogy azoknak igen sokszor mindenféle bibéjük csak egy pontból kurálható; s miután a beteg értésére adta, hogy 6 bizony a tusnádi fürdőbe akar menni, némi előkészülettel azon gondolathoz, hogy lelkiismerete meg ne rugja, benyitott a nagytalanul várakozó

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

felett tárgyalni nem lehet, vissza fogja utasítani.

Pesner osztrák pénzügyminiszter pedig kétségtelenül csatlakozni fog a magyar miniszterelnök nézeteihez és ha a jegybank mihamar teljesen el nem áll az ily teljesíthetlen követelések eddigi gyakorlatától, akkor természetes alkalmat és okot nyujt a magyar kormánynak és a magyar parlamentnek, hogy egy önálló magyar jegybank felállításának kérdését minden gyakorlati pénzügyi szempontból tanulmányozzák.

A mostani jegybank osztrák képviselőivel, ha lehet, de azok nélkül is, ha szükséges lesz, érvényre fog jutni a jegybank-kérdésben a magyar állam érdeke.

Belföld.

A képviselőház tegnapelőtti ülésében jegyzőkönyvileg hitelesítette a házassági jogról szóló törvényjavaslat harmadik olvasásban való elfogadását és igy e törvényjavaslat számos más javaslattal ő jelentéssel együtt még a tegnapelőtti nap folyamán átmeut a főrendiházhoz, melynek közjogi és törvénykezési bizottsága már a legközelebbi napokban, valószinüleg hétfőn tárgyalás alá veheti a javaslatot, ugy hogy esetleg még április hó valamelyik napjára kitűzhetik ennek tárgyalását a főrendiház plénumában.

Ezenkívül egy egész sereg apró törvényjavaslatot és bizottsági jelentést megszavaztak és tudomásul vettek.

Ülés végén ismét a Kossuth-gyász kormánybuktató véme kisértett, meglehetős nevetséges alakban. Endrey Gyula interpellálta a belügyminisztert a tüntetések tárgyában.

Hieronymi Károly belügyminiszter rögtön megfelelt az interpellációra, s hosszabb beszédben mondta el a tüntetések egész történetét, s erélyes hangon kelt védelmére a rendőrségnek, mely csak kötelességét teljesitette. A mit a katonaság alkotmánysértő beavatkozásáról mondott Endrey, az egyszerüen nevetséges. Viszonválaszában pedig olyan hangot használt, hogy Hieronymi felmentve érezte magát a feleletadástól s ezt ki is jelentette.

Kovács József interpellációja a kereskedelemügyi miniszternek szólt, hogy adjon kedvezményes jegyeket a felekezeti iskolák tanárainak is. Lukács Béla miniszter röviden indokolta, hogy ennek a kérésnek miért nem tehet eleget.

A ház mindkét miniszter válaszát tudomásul vette

*

Tegnap a képviselőház alkalmasint nem tartott ülést. A mi ülésben, válaszolt a miniszterelnök néhány interpelláczióra, köztük Asbóth Jánosnak azon munkatársa interpellációjára is, vajjon a kormány a valláspolitikai programm integritását fenn akarja-e tartani, s ugyanezen ülésen a belügyminiszter is fog válaszolni két, nem rég hozzá intézett interpelláczójára. A „Magyarország" ismételve hireket közöl a képviselőház munkaprogrammjáról, állítólag olyan megbeszélések alapján, a melyeket a miniszterelnök a függetlenségi és 48-as párt vezetőférfiaival folytatott volna. Ezek a hirlelések tévesek. Az igazságügyi bizottság, ugyanis első sorban az állami anyakönyvekről szóló törvényjavaslat tárgyalását folytatja és legközelebbi ülését azonnal megtartja, mihelyt az igazságügyminiszter részt vehet a bizottság tárgyalásain.

*

Az országgyűlési szabadelvűpárt b. Podmaniczky Frigyes elnöklete alatt utóbb tartott értekezletén tárgyalás alá vette a Magyarország ezredéves fennállásának megünneplésére vonatkozó miniszterelnöki előterjesztés tárgyalására kiküldött bizottság jelentését, melyet Dókus Ernő előadó részletesen ismertetett. Fenyvessy Ferencz kérdésére, Lukács miniszter kijelentette, hogy azon hirnek, mely szerint az ezredéves országos kiállitás elhalasztatnék, semmi alapja sincs s a elhalasztásra egyáltalán semmi ok nem forog fenn. A bizottsági jelentésben foglalt javaslatok elfogadásával az értekezlet véget ért.

*

A képviselőháznak ápr. 19-én esündes ülése volt, melyre a képviselők nagy gyér számmal jelentek meg, hogy az ülést egy negyedórára e miatt fel is kellett fogeszteni.

A mezőrendőrségi törvényjavaslaton a főrendiház által tett módositások felett rövid vita fejlett ki, melyben részt vettek Lehoczky Vilmos előadón kívül Bujanovich Sándor és Hermann Otto. Beihlen András gróf földmivelési miniszter szellemesen megjegyezte, hogy a legfőbb argumentum a többség s emiélfogva a nemzett többségének kivánsága szerint a törvényjavaslatot is alkáltani. Erre a ház hozzájárult a módositásokhoz s a javaslat szentesités végett fel lesz terjesztheto.

Millennáris vita volt ezután, melyet Dókus Ernő tetszést aratott beszéddel vezetett be. A vitában részt vettek Ugron Gábor, Zichy Jenő gróf, Herman Otto, Tihely Kálmán s végül Wekerle Sándor miniszterelnök vőtte saját előterjesztését, melyet a ház egyhangulag elfogadott.

Külföld.

Az angol felsőház ellen — a parlamenti hadjáratot megindították, a mennyiben az alsó ház jelentékeny többséggel elfogadta első olvasásban a felsőházhoz vetojózának eltörléséről szóló javaslatot. Az angol népképviselet nevében a kabinet tudvalevőleg azért indította meg a hadjáratot, mert a felsőház az ir-önkormányzatról szóló javaslatot csaknem tüntetőleg óriási nagy többséggel visszautasitotta. Ezzel tehát megbénitotta egy oly kormány működését, mely az ir-önkormányzat jelszavával lépett a választók elé s nyerte tőlük a mandátumot. Ez volt a Gladstone vezérsége alatt álló szabadelvűek programmjának legjelentősebb pontja, melyet Rosebery szinton magának vall. De nemcsak ez adott okot a felsőház ellen megindított parlamenti hadjáratra, hanem az is, hogy a felsőház rendszeres hajszát indított a kormány egyéb, adminisztrativ természetű javaslatai ellen, a mi nyilt kihivásnak és bosszántásnak tekinthető. Még Gladstone bejelentette, hogy a béke kedvéért hozzájárul a felsőház módositásaihoz, de nyomban kilátásba helyezte, hogy a felsőház preputocznája ellen törvényes repressziókat fog kell nyulni. Ennek az igéretnek felelt meg utódja Rosebery, midőn a felsőház veto-jogának eltörléséről szóló javaslatot benyujtotta. Ezzel a már elégedetlenkedő ireket ujra megnyerte magának. Mondaunk is fölösleges, hogy a javaslat sorsa iránt Angliában nagy az érdeklődés.

*

Konstantinápolyi hirek szerint Asikány örmény patriárka, ki ellen legutóbb már másodizben merényletet kiséreltek meg, a portának bejelentette, hogy méltóságáról lemond. A patriárka az örmény lelkészekhez pásztorlevelet intézett, melyben figyelmeztette őket, hogy hassanak oda, hogy hiveik ne lázadjanak fel a porta és a török hatóságok ellen, hanem hogy a köteles hűséggel viseltessenek E pásztorlevél kivetkeztében a patriárka népszerüségét teljesen elvesztette. A merénylő kereken kijelentette, hogy a mi neki most nem sikerült, sikerülni fog másnak. A patriárka ennek folytán elkedvetlenedett, de kételkednek benne, hogy a szultán elfogadja lemondását.

*

Calmetternek, a „Figaro" szerkesztőjének, Umberto olasz királylyal való beszélgetése még diplomáczai körökben is nagy forongást keltett. Most főleg azt találgatják, hogy mivel magas állásu személyiség közbenjárására jutott Calmetter Umbertőhoz. Egyik vezető szerint az a magas protektor, ki a francia ujságirónak az audienczát kieszközölte, Latitia herczegnő, a ki a mipoleoni dynasztiából származik. Calmetterről tudni vélik, hogy bizalmas embere Napoleon Viktor herczegnek, s valószinű, hogy ő ajánlotta Calmettert a herczegnő kegyeibe. Mondják, hogy a „Figaro" szerkesztője minden lehetőt elkövetett, hogy Velenceben Vilmos császár is kihallgatason fogadja, de ez nem sikerült. Egy másik vezető szerint Bilot quirinali franczia nagykövet eszközölte volna ki Umbertónál a kihallgatást, a ki most nagyon furcsa helyzetbe jutott, mert a franczia lapok nagyon barátságtalanul nyilatkoznak az olasz király nyilatkozatairól.

A hosszufalusi faragászati iskola ügye.

(Folytatás.)

Áttérve a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által a tanács elé utalt kérdés második részére, t. i. hogy egy közép ipariskola keretében van-e helye egy szükebb körü és részben iparművészeti irányu tanműhelynek, e tekintetben javitani kivánok röviden a külföldi, nevezetesen ausztriai és németországi iparoktatásra, a hol a legtöbb magasabb foku ipariskola magában foglal önálló kisebb, alsóbb foku oszutalu iskolákat, ezt is tapasztaljuk ott, hogy ipariskolákkal egész elütő jellegü kereskedelmi iskolákat kötnek össze, fenntartva mindegyiknek a maga önálló szervezetét, mely rendszer ott igen jól bevált.

Nem foroghat fenn tehát mézetem szerint itt sem akadály erre néve, a mint Hegedüs Károly javaslata tényleg igen helyesen oldja meg a kérdés ezen részét is.

A tanműhely tehát igazgatás tekintetében egyesitetnék a brassói középfaipariskolával, de e mellett megtartunk önálló jellegét, külön nevendékeket venne fel magának, kiktől a hat osztályu elemi iskola lenne előkipzettség gyanánt megkövetelendő és kiképzené azokat 3 évi tanidő alatt faragókká.

A tanitás irasyában füsuly a butorfaragványokra lenne forditandó, és csak kiválóbb tehetségü növendékek képeztetnének a diszni és általában műfaragásban, kiknek képzése tehetségök szerint a lehető legmagasabb fokig volna vihető.

Minthogy pedig ezen faragászati tanműhelylyel kapcsolatosan a kereskedelemügyi miniszter ur kőfaragó tanfolyamot is tart fenn, ez a változott viszonyok mellett is továbbra fenntartandó volna, mint önálló tanfolyam, mert ezzel már eddig is igen szép eredményt mutatott fel ezen intézet.

— — — —

A tanmühely elméleti oktatása tekintetében azonban nem osztlhatom Hegedüs Károly azon nézetét, hogy ezt a növendékek a szakszerű tanonc iskolában nyerjék.

Nézetem szerint ugyanis nem volna indokolt, a középfaipariskolával kapcsolatos faragászati tanműhely növendékeit egy harmadik iskolába küldeni elméleti oktatás céljából és nem különösen jelen esetben, midőn a középipariskola is kizárólag a faipari szakot ölelvén fel, birnia kell szakerőkkel, a kikre a szakszerű oktatás bízható.

Épen ezért a rajzot és mintázást nyujtsa maga a tanműhely, az elméleti oktatást pedig a szakszerű tanonc iskolának megfelelő tananyaggal külön regyeli, vagy délutáni órákban maga a középfaipariskola, melynek tanárai ezen szolgálatukért természetesen külön lennének díjazandók.

A mi már most a faragászati tanműhelynek közvetlen befolyását a középfaipariskolára illeti, ugy ez is igen lényeges lesz, a mennyiben egyrészt alkalmat nyujt az asztalosságban kiképzendő növendékeknek legalább általánosságban, könyvnyebb alakzataiban megismerkedni a faragászattal és abban legalább kézügyességre szert tenni, a mi műszaklasoknál nagy vagy igen fontos, de másrészt módot nyujt magának a 3 középfaipariskolának arra is, hogy a faragászatot és esztergályosságot önálló szakok gyanánt vehesse fel kertebe, a mint az külföldön igen sok helyütt látható.

A külföldi, három és négy évi tanidőveszőbiró iskolákon e tekintetben az a gyakorlat, hogy az első évben valamennyi növendék kéthetenként vagy hanemond felváltva foglalkozik asztalossággal, faragászattal és esztergályossággal.

A mely ége tránt ezeknek azután legtöbb kedvet és tehetséget tanusított az illető ezen év folyamán, abban képeztetik ki azután a további tanidő alatt és így lesznek ott önálló asztalosok, önálló műfaragók (valóságos művészek a faragásban) és önálló esztergályosok.

Ezt lehetne Brassóban is megtenni.

Végül még csak az internátus kérdésére kívánok reflektálni, melyet Hegedüs Károly emlitett javaslatában Brassóban is szükségesnek jelzett.

(Vége következik.)

Dr. Z. ur.

Régen be kellett volna már hozni azt, hogy közügyekkel nyilvánosan csak teljesen érett ezü és oly emberek foglalkozhassanak, a kik már egy hivatalnyoso oly multra hivatkozhatnak, mely kellő biztosítékot nyujt arra nézve, hogy az illető a közügyeket valóban ismeri, és hogy azokkal csak magáért az ügyért és nem más illetekintetek által vezérelettve foglalkozik; és be kellett volna régen hozni, hogy a sajtóban csak egészséges és nem idegen, kellő tudassal és tapintattal megirt bírálatokon szakolnak tudó. kipróbált oly emberek szerepelhessenek, a kik tisztában is vannak azzal, hogy a sajtó nem lapdázóvagy oly hely, a hol gombosdit szoktak játszani.

Nem hoztak be! Ezért azután igazán sokszor nehéz az ember helyzete; különösen nehéz annak, a ki a sajtó terén is miskolon, nem ugy szerettné, hogy reá alkalmazák azt a latin közmondást, hogy „Quem dii oderunt, paedagogum fecerunt," nehogy abból, hogy akarata ellenére oktatni kelljen, azt a következtessék, hogy azért is ütnek gyülöik.

Mert hát a gyülölet, az rut dolog! a gyülölőre és gyülöltre nézve is kellemetlen, mert a gyülölöt sifogultu, vakká, beszámíthatlannná teszi, a gyülöltet pedig rendesen arra kényszeriti, hogy a gyülölőt oktatva, — jobb utra térítse.

De hát nem mindenki szeret éppen az a bizonyos kézi lenni, mely az ozzaautokon a helyes utat mutatja, különösen ha nem muszáj.

Nemelykor muszáj! hát engedjünk a kényszernek.

A „Brassói Magyar Ujság"-ban Dr. Z. ur, az ujabb nemzedék egyik, bizonyos irányban nem tehetsége nélkül tagja, — engem, — ki sok egyébre inkább gondoltam, mint reá — azon meglepő szerencsében részesitett, hogy egy az „Intézö bizottsághoz" intézett tárgyilag os czikkemet egy több szemelyekedést, mint szellemességet tartalmazó czikkszerűztban, a vaskezüleg — nagyrabecsült mértékben megrészesitett kegyeskedett.

Én nem kérdem, hogy Z. urat mi inditotta arra, hogy ügyvedi esküjétől eltérve, megbizás nélkül egy igazságtalan és senki által meg nem támadott ügy védelmére keljen; azt sem kérdem, hogy mi inditotta arra, hogy a tárgyiagosságtól kerülve, szemelyeskedjék; és nem kérdem, mert én valaszara nem vagyok kivánesi és mert én „nála nélkül" ? nem! — épen alatta tudom, hogy „az ember rendesen akkor kezd szemelyeskedni, mikor már minden észszerű argumentumból kifogy," — hogy némelyek mindig csak szemelyeskednek, mert czeknek a priori sincsenek argumentumai.

Es mert azt hallottam, hogy Z. ur nem is tehetett másként, mint hogy kezdettől végig szemelyeskujék, mert ha nem szemelyeskedik, nem lett volna mit irnia és azét bodatni nem brassói udvarban én azt nem is veszem neki rossz néven, hogy szemelyeskedett.

Hibának az igaz, hogy a kor és élettapasztalat hiányai miatt belátható hibának — tartom azonban azt, hogy *hagyan* szemelyeskedett, vagyis a modort, a melyet használt.

Hiba eljárásban, hogy egész komolyan valótlansagokat fog reám

Hiszen tény az, hogy a legnagyobb füllentés is annál nagyobb hatást tesz a hallgatóra, minél komolyabban adatik elő; lehet, hogy a Dr. urat ez vezette, — tehát tévedett a Dr. ur, mert hát a hallás és az ölvasás között éppen akkora rendesen a hajlandóság, mint a szo és a nyonda festék között.

De hát tévedni emberi dolog, és igy ezen tévedés csak használhat neki.

Hibának tartom továbbá, hogy ropantul megerőltetve magát, azt, a mit en — ugy, a hogy, de mindenestre a hogy kellett — irtam, elferditve, félremagyrázva igyekszik a dl ni olvasóinak.

Hogy neki nagyobb megerőltetésbe került volna a ferdités, mint olvasóinak az, hogy azt bevegyék, kétlem ugyan; de ha ezt némi mentségül is tudom be, meg mingyárt ez az eszmé elképzeli, hogy mit használt neki az, hogy olvasói ezen ferditéseket bevették, mikor tudtommal nem konkurrál a budapesti és budaörsi ur, hogy a lap mindenkinek, ki bevette, kénel volt, ily konkurrencziára tán alkalom, de nem ok.

Hibának tartom továbbá, hogy oly nagy buzgósággal tárgyalja a brassói viszonyokat és a jogi felügosokat, mikor — már csak koránál fogva is — azon viszonyok és jogi felügosek, a mik ő elő korszéssé szemlelhetik ötet, mint 6 azokat. Ahhoz, hogy valaki a brassói viszonyokról és a magyarsag közügyeiről oly nagy tekintélyivel beszélhessen, ahhoz kellene, hogy valaki valóban egy dalárda választmányi tagja lett legyen, vagy hogy pénz helyett hazafiasságal akarjon egy részvénytársasagot alakitani, mert ahhoz a viszonyokat évek óta kellene szorán di való alapos tanulmányozása kell; már pedig ismerek én egyszerű ügyvedi irnokot, ki e tekintetben többet tud, mint sok Dr., és a kinek viszonyai e tekintetben sokkal sulyt bírtak, mint azokéra, a kik melléket szerik és kiabájják, hogy „mi szaporitottuk a vármegye törvényhatósagi bizottságban a magyarok szamat, mi tartjuk fel."

Hibának tartom továbbá, hogy ha már valaki hivatlanul véleményt kocsáztat a fölött, hogy mit tart a tisztességgel összeegyeztethetőnek, nem fogadja, hogy — mert a font már ismerem a divatból — nem kilózza meg, hogy a társadalom nagyon meg szokta nézni azt, hogy ki az, a ki a tisztességről beszél, a hogy kiskaszkal fogadja a tisztességről való nyilatkozatát egy Károlyi Istvánnak, mint a Puczi czigánynak.

Dr. Z. ur, megengedem, hogy egyformán szeretem, ugy az egyikről, mint a másikről, sőt azt is megengedem, hogy teljes öntudattal irta, hogy czikkemet nem tartja a tisztességgel összeegyeztethetőnek, de hát — ebben is van egy kis megengedje meg magának Z. ur a nyilatkozat ezen luxusát, mikor tudja és képzelheti, hogy én arra, hogy 6 mit tart és mit nem tart összeegyeztethetőnek a tisztességgel, akár egyébbel, ugy sem adok semmit, és a mikor az ő tisztességtudása annyira eltér az enyémtől, hogy ő tán képes volna valamit ugy kezeselni és bizni, a mit én ennam minden körülmények közott kivetendőnek tartanék.

Hiszen igaz az, hogy a tisztességről megesontosodott fogalmak vannak, de hát ahhoz minden emberinél idő kell, hogy a fogalmai megesontosodjanak, és a mig ez meg nem történik, bizony-bizony zavarosak azok a fogalmak.

Ott pedig, a hol a fogalmak és a dolgok összezavarataik, oft más szól sok nevetsége dolog eshetik meg.

Igy, hogy egy szemelvénynyel szolgáljak, Dr. Z. ur *april 7-én* egy vezérczikket ir a lapjában a vegetnapji bizottságról. Ez — ki Dr. W.-nek irom magamt, és kit, mert az abe-ben három betüvel előbb állván, mint Dr. Z., genirot az, hogy a hátrább álló Z. engem megelőzött valtok, mint ahogy az európai egyensuly helyreállitása érdekében is, az én lapomban *april 10-én* ugyanesak „az intézö bizottság"-ről vezérczikkem.

A Z. discrete a bizottságot, a W. mert elkésett s mert kellőnben elismerés és mindig dühös — ezek daczára nem szidta a bizottságot, de nem is dicsérte: tárgylagos volt.

Már most *április 14-én* a Z. nekimegy a W.-nek (persze vezérczikkben), hogy hogy mer ő éppen most, april 10-én, midőn Kossuth *marczius 26-án* meghalt és a bizottság ünnepélyt rendezett, mikor „a honfi-szivek hurjai megrezegnek" és „fülek csengenek", *a bizottság érdemere nem felfenni az elismerés jelszavát*, és reá fogja W.-re czikkére, hogy *az a bizottság iránti hálának egy oly kifejezése*, melyet 6 — Z. a napok ezen csendes szomorusságával, de a tisztességgel szemben nem összeegyeztethetőnek." Ime, milyen kulyon lehet a tisztességről valo fogalom!

Az, a mit a Z. betü *april 7-én* tehet, tisztességes; de ha ezt a W. betü teszi *april 10-én*, az mar alacsonyan tisztességtelenseg! Persze, persze! azt én nem sejthettem, hogy az abc. utolsó betüjének nemesak elsőbbségi, hanem kizárólagos joga is van az intézö bizottsagról irni!

Azt tudtam, hogy a „Brassó Magyar Ujság" a bizottság hivatalos lapja, de hogy a hivatalos lap a többi lapok sajtószabadságát kizárja, azt nem tudtam, mégyet az a Kossuth adott nekünk, a kiért Z. a „Brassó"-t tán örök hallgatásra szeretné kárhoztatni — agyonkoriázhassa, azt nem tudtam.

Más kérdés az, hogy az én czikkem „a bizottság iránti hála kifejezése" akart-e lenni? Z. ur annak tartja, pedig hát szó sincsen róla, hogy a czikkem annak az akart volna lenni; de hát ha Dr. Z. ur azt nem minősiti „magasabb érdekek által inditottnak", hőja lecsapásnak, szóval óriásoknak, akkor hogyan szabhatjuk neki a „tisztesség" nagy ágyujával?

Ezért mondom, hogy Z. ur a szálmalmokat óriásoknak nevén, esoda-e, ha a „tisztesség"-ről czimzett fringája itt be nem vált?

Ugy járt Z. ur, mint az egyszeri vendéglős a vendégével, a kinek a számlát akarattva, a vendég elkezdte latja, hogy a bor literét 5 frttal számitja a vendéglős, és e szavakkal forduld a koresmároshoz: „Barátom! hogy az ételekért ennyit meg tudtam volna adni, de hogy az ételek jók voltak; az a bor, a melyet nem ittam, az lehetett nagyon finom és megérhetett literje 5 frtet is; de az, a mit ittam, az közönséges bor volt, a mely literje 40 kr. sem ér, miért számitjátok nekem 5 frtot?"

Az a czikk, melyet ő irt, szóla, sőt semmi akart a bizottsagnak „hála-kifejezést" adni, „jelszavat felrakni", az igaz, de a tisztességel igenis összeegyeztethető; az a czikk azonban, mely a bizottságnak „hála kifejezést" adni stb. akarhatott, *de melyet nem és nem* az, mert a tisztességel nem az egyeztethető".

De hagyjuk a tobbit jövőre.

Dr. W. I.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Alispán-választás. Brassó vármegye törvényhatósagi bizottsaga Mauer Mihály cs. és kir. kamarás főispánt elnökölte alatt tegnap tartott közgyűlésén a vármegye alispani székébe Dr. Jekel Frigyes vármegyei főjegyző urat ajánlé, mig főjegyzővé Pánczél István eddigi tiszt. főjegyző ur választatott. Mindkét tisztviselő egyhangulag, igaz lelkesedessel lett megválasztva. Mi is szivunkból üdvözöljuk az ujonnan megválasztott tisztviselőket. Mikent Brassó vármegye közönsége két kitünő, szorgalmas és tehetséges erőt nyert. A közgyűlés folyásról jövő számunkban fogunk megemlékezni. Egyszersmind kívánjuk azonban már e helyütt, hogy a közgyűlés megnyitása után közvetlenül Harmath Lajos ügyvéd és megyebizottsag — ha rövid, de tartalmban és szellemben szellemdő dilettott beszédben méltatta az ország gyászát Kossuth Lajos nagy hazánkfia halálával, és habár konkrét inditványt nem tesz, kért a közgyűlést, felszólalásai tudomásul venni, mi meg is történt.

— Dalestély van ma a Központi szálloházban, melyet a nemet dalegylet rendez és melyről lapunk már megemlékezett.

— Expressz-vonat fog legközelebb közlekedni Budapest és Bukarest között Aradon át, mely csupán első osztályu kocsikból fog állani, de a melyen II. osztályu jegyzvel lehet majd utazni. Brassóból este 10 órakor lesz az indulás, Budapesten órakoz 1 és fél órakor délután. Indulás Budapestről délután 5 órakor, érkezés Brassóba regyel 6 és fél órakor. Lesz hálo- és étkezési is.

— Helyreigazitás. Utolsóelőtti számunkban hoztuk volt, hogy a Gross Ignácz által elkövetett rablásban Nathan Mayer, az „Európa" szálloda volt bérszolgája is részes. A Mint most értesülünk, Nathan Mayer nevével is visszaélést követtek el a rablók, mert az „Európa" volt bérszolgája Nathan Mayer a kérdéses rablásban nem volt részes s azért csakis lapunkból értesült; mihelyt ezt olvasta, az ügyészségnél azonnal jelentkezett s ott teljes ártatlanságát beigazolta. Örvendünk, hogy igy van.

— Csalódás. Tegnap este felé 6 óra után majdnem félrevertek a harangot, mert a református templom felett oly füstfellegeket vett látni a toronyőr, hogy majdnem megijedt a veszáharangon. Csakhamar azonban kitünt, hogy az alsó sétatéren a jszökőkut medenczéjét töltik meg és a fuvarosok a temlőnek lerakásával idézik elő a porfellegeket, mely által természetesen a sétálókat kellemetlenül elzavarják. A felső sétatér pedig — tudvalevőleg — járhatatlan. Marad még az egyedüli király-ut, mert ha maholnap bebonczolszak — kis kavicsokkal vegyitve — az alsó sétatért, jó darabig onnan is elszorulunk.

— Hangverseny. A katonazenekar hajnali hangversenyhez itt közöljük az érdekes sort: Grillvölgy, Sobrmandl, sváb lakodalmi ünülő; Nyitány Mendelssohn „Ruy Blas" operájából; Delibes; „Scherzentino pizzicato nelli Ballo sylvia"; Haydn: „Serenade" vonóhangszerekre; Sartorio: „A puszta czigánya"; Prezli: Prezli: „Souvenir de Bucarest"; Nagy egyvelег: „Nagy-Bécs" Müllertől; Wagner: „Lohengrin" felvonulási és mesterdalnokokbol; Weber: „Felhivás táncra"; Vorösy: Egyveleg „A szultán" dalműbol. Kezdete 8 órakor, belépti dij 40 kr.

— Tűzzenet lesz holnap a katonai zenekar által a kőszegi szálloda előtt. Dubetz: „Induló magyar dalokbol"; Strauss: „Kaiser" keringő; Wagner: „Bevonuló induló Tannhäuserbol; Cavadia: „Sarutlul Sa Sorbanesoc"; Marall: Egyveleg „Aus der Tonhalle".

Holnap az Európában is hangverseny lesz, melyről már megemlékeztünk és melyet a városi zenekar rendez.

— Nagy vigalmay volt tegnap az ugynevezett fapiaczon és a szegény szekélyek desperáltak, mert lovaikat nem volt hol itatni. A Márk-ház előtti kut, a felgyvár alatti csurgó, a Nap melletti lévő kut nem ad vizet, a sétatéren volt szökőkut medenczéje pedig nem létezik többé. A vizes tekintetes tanácsát a szegény szekely fuvarosok nagyon is tisztelettel felkérjük ez érzékeny és esetleg káros kőrtekezményenyt járó vizliányou elküszöbi segitseni.

— Tűzőrségünk figyelmébe. A hetivásárok alkalmával a vidéki parasztok annyira ellepik a járdát a piaczon, hogy azon teljes lehetetlen járni. Ott allingal egy csomó paraszt diskurálva és a mellett pedigl a Lopazsnak nagy tömege jő, melyett és közvetlenül a járdák mellett is vásáros asszonyok árulják árukat és a járdák teljesen elfoglalvak. Mivel ily vásárlapokon sok oly vásárló van, a ki a járdákra járdán, a ki nem vásáros, jő lenne intézkedni, hogy a járdák ne foglaltassanak el ott álldogáló és diskurálgató parasztok által. Ha ugy van, a tűzőrség ezen hetivásáron felügyelne, a rendetlenség hiszünk megszűnnék.

— A városi zenekar által holnap (vasárnap) este az „Európa" szállodában tartandó hangversenyt alkalmával kitünő kőbanyai sör lesz csapon, ugyszintén izletes étkeőrül és jó italokrol is gondoskodva lesznek.

— Per a végtelenségig. April 28-án tárgyalják a dévai törvényszék előtt Trimbiciouiu Miklós várhelyi tanitó perét, a ki a magyarok elleni ugatásaival van vádolva. Védője Hosszu Longiu Ferencz, dévai ügyvéd.

— Ocsmány tulzás. A budapesti tanitók a német nyelvet többé nem fogják a népiskolákban tanitani. Ez volna az ocsmány tulzás az „Gazeta" szerint. Hát ha a magyar nyelvet a nem-magyar tanynelvű iskolákbol ki lehetne tenni, az mi fogna lenni? Hegyen-völgyen lakodalom.

Lap-tulajdonos:
Dr. FISCHER ÁKOS.
Kiadó: A „Brassó" nyomdája.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár - Digitalizálta: Szabó Csaba - BCU Cluj-Napoca

200/1894. g. sz.

Hirdetmény.

A városi gazdászati hivatalnál szerdán, azaz folyó évi **május hó 2-án** délelőtti 10 órakor tartandó árverés-en a füttermés az alább felsorolt helyekről haszonbérbe ki fog adatni:

1. A volt fekete-utczai kapu fölött elterülő szabad térről.
2. A lövölde alatti szabad térről.
3. A fellegvár alsó oldaláról
4. A román gimnázium előtti térről.
5. A Hontérus-térről.
6. A különböző határokban lévő ugynevezett „Orátor-féle“ helyekről.

Vállalkozók tartoznak magukat 2 frtnyi bánatpénzzel és a feljánlandó bérösszeggel ellátni, minthogy a bérösszeg előre befizetendő.

A haszonbéri felté elek, melyek különben az árverés előtt felolvastatnak, a rendes hivatalos órák alatt alólirt hivatalnál betekinthetők.

Brassó, 1894 április 17-én.

A városi gazdászati hivatal.

Vendéglő-megnyitás.

Alólirott tisztelettel jelentem a nagyérdemű közönségnek, hogy Bolgarsszegben a Forond-utczában lévő,

A „HATTYU“-HOZ

czímezett vendéglőt, mely szép **kerttel** és kellemes kilátással bír, átvettem és megnyitottam. Kimérésre kerül friss **pohársör** és jó **mismás**. Egyéb italokról, valamint ízletes és tiszta ételekről gondoskodva van. Szives látogatást kér kiváló tisztelettel

Konnád J., vendéglős.

Elismerő iratok a társadalom minden rétegéből.

MINTAK minden tájék felé bármennyi.

Női posztók gallérok nak és teljes öltönyöknek legjobb és legolyatosabb

ŐSZI és TELI SZÖVETEKET

különböző czimszerek vizhatlan lodrin (darócz), vadász posztókban, Palmerstom posztókat télikabátoknak, női posztókat, női felső szöveteket, valamint posztókat minden más czélra — 16 tartós, és valódi szinű minőségben küld szét gyári áron, magánosoknak is a legkisebb mennyiségben a cs és kir. finomposztó- és gyapjuszövet-gyárak **raktára.**

SCHWARZ MÓRITZ

Zwittauban, Brünn mellett.

3·10 mtr. Rázkigyőrszövet, egyfes ütésnyer. . 2·50—14 frtig.
3·10 „ felsőkabátszövet „ kétfeslőtésű 4·50—20 frtig.
2·10 „ felsőkabátszövet „ feldőtésű . 4 — 15 frtig.
2·80 „ Mancsesfrack et „ Mancsesfrack 5 — 20 frtig.
1·80 „ egy egész lodenkabátra . . . . 3·60—09 frtig.
2·25 „ fekete posztó szalon-öltönyre . 7·50—25 frtig.
2·12 „ egy nadrágszövet . . . . . 2·25—11 frtig.

Barkoló posztókendők 1/2 2 frttól a legfinomabb Himalaja-kendőig.

Utazó és szabászkarok. Plaidek

Még a legolcsóbb minőségtek is valódi szintek és tartósak.

Szétküldés utánvét mellett, vagy előre fizetés ellenében.

MINTAKÖNYVVEK csak szabóiszerekenek Uj vevőknek 10 kr bekildése mellett, mely az első rendelésnél leszámittatik.

Nem tetsző árukrt a vételart visszatéritem

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a kiadóhivatalban.

Minden könyvkereskedés által megszerezhető a pályadijjal kitüntetett, 27-ik kiadásban megjelent mű:

A megvarott ideg- és nemi rendszerről

Dr. MÜLLER egészségügyi tanácsostól.

Bármentes megküldés boriték alatt **60 krért** levélbélyegekben.

Bendt Eduard,

5 (12—32) Braunshwecig

Carola-gallér minden szinben 2 frt 50 kr.

Lensor 28, Safrano-féle ház.

Lensor 28, Safrano-féle ház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a

Női felső és köpeny bizományi raktárt

február 20-ától Weinberger Ignácz urnak visszaadtam és ezentul *saját nevemre* sokkal *nagyobb és finomabb raktárt* tartok, ugymint *bel- és külfelű* divattermékül a legujabb és legizlésesebb mintadarabokat, ugy hogy tisztelt vevőimnek igényeit minden tekinetben és bármikor kielégíthessem.

Ezyuttal bátorkodom a tavaszi idényre raktáromat ajánlani, ugymint tavaszi **felsőket, gallérokat, fichuket, mantilokat, eső- és porköpenyeket.** Különös sulyt fektetek **gyermek- és leányka-kabátokra és köpenyekre,** melyeket mindig nagy választékban tartok és gyári áron szolgálok ki. Megrendeléseket pontosan teljesitek és mérték szerint három nap alatt elkészitek.

A nagyérdemü közönség becses pártolását kérve, maradok

kitünö tiszteltettel

Goldmann N. P.

Üzletbelyiség: Lensor 28, Safrano-féle ház.

(11—12)

Carola-gallér minden szinben 2 frt 50 kr.

50 év óta sikerrel használtatik.

Szeplőke és májfolt ka, valamint az összes bőrtisztatlanságokat eltávolitt

biztosan az

ESZÉKI SPIZTER KENŐCS

és az

Eszéki SALVATOR szappan.

Valódi minőségben csak a

DIENES J. C.-féle

gyógyszertárban

Eszéken, felsőváros.

Védjegy.

84 (7—10)

1 tégely Spitzer kenőcs . . 35 kr.	1 darab Salvator szappan . 50 kr.
1 üveg Spitzer mosdóvíz . . 40 kr.	1 doboz Lyoni rizspor 3 szinben 50 kr. s 1 frt.

FIGYELMEZTETES. Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjegyével el van látva és körczik a t. cz. közönség csakis Dienes-féle Eszéki kenőt és szappant kérni s elfogadni.

Forráskút BRASSÓBAN: **Roth Viktor** gyógyszerész urnál és a gyógyszertárakban.

NEW-YORK

életbiztositó-társaság

Al pittatott 1845-ben, tisztán kölcsönösségen alapszik

minden utánfizetési kötelezettség kizárásával. Miután részvényesei nincsenek, az összes lőke és nyereségek a biztosittak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1893. évi zárszámadásból:

Aktivák összege	k.	745.303.905
Évi bevétel	»	169.318.230
1893-ban a biztosilottaknak kifizettetett	»	75.192.250
1893-ban kötött uj üzletek összege .	»	1,119.244.955
Fölösleg	»	83.128.150

Nincs másik kölcsönös biztosító-társaság a világon, mely ily óriási fölösleg fölött rendelkeznék. *Fennállása óta a NEW-YORK biztositottjainak kifizetett* ***908.656.098*** *koronát.*

A NEW-YORK a müvelt világ összes országaiban bir fiókokkal.

Referenciák Magyarországon:

A magyar általános hitelbank.

A magyar kereskedelmi bank.

Közelebbi felvilágositásokat ad

a NEW-YORK

életbiztositó társaság erdélyrészi vezérügynöksége,

képviselve

ADLER L. JAKAB bank- és váltóház

által. (107) 1—2

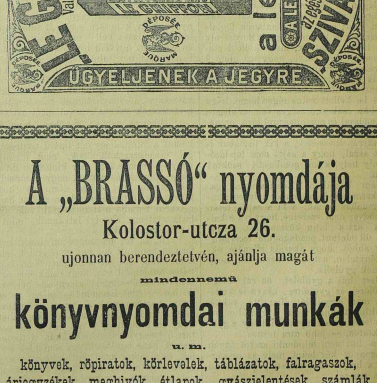

A „BRASSÓ“ nyomdája

Kolostor-utcza 26.

ujonnan berendeztetvén, ajánlja magát

mindennemü

könyvnyomdai munkák

u. m.

könyvek, röpiratok, körlevelek, táblázatok, falragaszok, árjegyzékek, meghivók, étlapok, gyászjelentések, számlák, eljegyzési kártyák, névjegyek stb. stb.

gyors és pontos elkészitésére, izléses kivitelben s jutányos árak mellett.

Brassó, nyomatja és kiadja a „Brassó“ nyomdája. — Grünfeld Vilmos.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.